

ANNALES SCIENTIA POLITICA

VOLUME 14, NUMBER 1, 2025

ANNALES SCIENTIA POLITICA

Vol. 14, No. 1, 2025

LAČNÝ, M.: Cross-border cooperation in Ukraine and the V4 countries (*Research notes*).
Annales Scientia Politica, Vol. 14, No. 1, (2025), pp. 50-52.

LAČNÝ MARTIN

Institute of Political Science
Faculty of Arts
University of Prešov
Slovak Republic
E-mail: martin.lacny@unipo.sk

CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA NA UKRAJINE A V KRAJINÁCH V4

MARTIN LAČNÝ

Institute of Political Science
Faculty of Arts
University of Prešov
Slovak Republic
E-mail: martin.lacny@unipo.sk

Cezhraničná spolupráca predstavuje laboratórium procesu medzinárodnej integrácie, v ktorom dochádza k vytváraniu synergie medzi rôznorodými politickými, ekonomickými, kultúrnymi a spoločenskými charakteristikami zúčastnených aktérov. Prostredníctvom prehlbovania vzájomnej dôvery, porozumenia a posilňovania kompetencií územnej a lokálnej samosprávy sa cezhraničná spolupráca stala významným činiteľom pri budovaní integrovanej Európy. Prejavuje sa v rôznych oblastiach spoločných záujmov od riešenia problémov s dopravnou infraštruktúrou, hospodárskym rozvojom, regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, energetikou, cestovných ruchom a voľným časom, cez sociálnu oblasť, školstvo a vzdelávanie, inovácie a transfer technológií, až po kultúru, verejné zdravie alebo bezpečnosť. Cezhraničná spolupráca je väčšinou zameraná na podporu spoločného plánovania, hospodárskeho rozvoja pohraničných regiónov, ochrany životného prostredia a kultúrnej spolupráce. Väčšinu aktérov, ktorí sa zapájajú do cezhraničnej spolupráce, nepredstavujú centrálné vlády štátov, ale aktéri, ktorí sa nachádzajú na sub-štátnych úrovniach: reprezentanti regiónov, miest a obcí. Navyše, väčšinu projektov cezhraničnej spolupráce realizujú neštátni aktéri, t. j. mimovládne organizácie, záujmové skupiny a podnikateľské združenia.

V načrtnutom kontexte usporiadala Užhorodská národná univerzita v poradí už tretí odborný seminár venovaný výskumu cezhraničnej spolupráce na regionálnej úrovni v rámci projektu IVF No. 22410100 "CBC in Ukraine and V4: In the Search for Examples of Best Practice". Podujatie sa uskutočnilo 19. – 20. júna 2025 v Užhorode za účasti expertov z Technickej univerzity v Liberci (Česká republika), WSB University (Poľsko), Prešovskej univerzity (Slovensko), Užhorodskej národnej univerzity (Ukrajina) a Central European Service for Cross Border Initiatives (Maďarsko). Inštitút politológie FF PU na podujatí reprezentovali doc. Nataliya Maradyk, doc. Martin Lačný a Dr. Michal Cirner, ktorí sa danej problematike výskumne venujú aktuálne v rámci projektu APVV-21-0057 Slovensko-Ukrajinská cezhraničná spolupráca počas a po pandémie COVID-19: faktory a perspektívy, dopad na politiky.

Seminár v Užhorode bol venovaný analýze výsledkov výskumu percepcií regionálnych aktérov cezhraničnej spolupráce z krajín V4 a Ukrajiny, ktorý sa uskutočnil v marci a apríli 2025. Prezentácie a diskusie poukázali na hlavné výzvy, ktorým čelia iniciatívy cezhraničnej spolupráce, vrátane nedostatku finančných prostriedkov, nedostatku kvalifikovaného personálu a zložitých administratívnych postupov. Respondenti z krajín Vyšehradskej štvorky aj z Ukrajiny identifikovali kultúru, cestovný ruch a ochranu životného prostredia ako

najvýznamnejšie oblasti cezhraničnej spolupráce. Účastníci sa zamerali aj na inštitucionálne a právne prekážky efektívnej spolupráce, ako sú otázky spolufinancovania, absencia jasných strategických rámcov a neistota v oblasti legislatívy a regulácie.

Počas exkurzie boli v rámci podujatia účastníkom z krajín Vyšehradskej skupiny predstavené výsledky úspešných projektov cezhraničnej spolupráce v Užhorode, vrátane návštev pracovísk Užhorodskej národnej univerzity a Zakarpatského múzea ľudovej architektúry. V spomínaných inštitúciách sa moderné vybavenie získané prostredníctvom európskych programov INTERREG aktívne využíva na vzdelávacie a vedecké účely.

Krajiny V4 môžu prispieť k získaniu dôveryhodného a kooperatívneho východného su-

seďa aj tým, že budú zdieľať svoje najlepšie skúsenosti a overené postupy v oblasti cezhraničnej spolupráce s aktívnymi západnými regiónmi Ukrajiny. Podmienky v ukrajinskom pohraničí v súčasnosti negatívne ovplyvňuje celý rad faktorov, medzi ktoré patrí nedostatočná finančná infraštruktúra, zhoršujúca sa cestná a technická infraštruktúra, nízky výkon regionálnej ekonomiky, nedostatok príležitostí a mechanizmov na plánovanie investícií, propagáciu regiónu, atď. Zistenia a odporúčania formulované na báze spoločného výskumu môžu praktickým spôsobom prispieť k zlepšeniu podmienok a k efektívnosti cezhraničnej spolupráce ako významného faktora regionálneho rozvoja pohraničia.

